

Latvijas Republika
SALDUS NOVADA PAŠVALDĪBA
Ezeres pamatskola

Izglītības iestādes reģ. Nr. 4112903134, Centra ielā 5, Ezerē, Ezeres pagastā, Saldus nov., LV-3891,
tālr./fakss 63842284, e-pasts: ezeres.pamatskola@saldus.lv , www.saldus.lv

APSTIPRINU

Ezeres pamatskolas direktore

..... I.Volberga

2023.gada 5.janvārī

Ezeres pamatskolas
Karjeras izglītības programma
2023.-2026. gads

SATURS

- 1.KARJERAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS MĒRĶI UN UZDEVUMI -3 lpp.
- 2.KARJERAS VEIDOŠANAS ASPEKTI UN PROFESIONĀLĀS KARJERAS IZVĒLES PAMATNOSACĪJUMI - 4. lpp.
- 3.KARJERAS ATTĪSTĪBAS ATBALSTS – 5.lpp.
- 4.KARJERAS VADĪBAS PRASMES – 6.lpp.
- 5.BĒRNU KARJERAS VAJADZĪBAS DAŽĀDOS VECUMPOSMOS -8. lpp.
- 6.KARJERAS IZGLĪTĪBĀ SASNIEDZAMIE REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒŠANA – 9 lpp.
- 7 .KARJERAS IZGLĪTĪBĀ SKOLĒNIEM SASNIEDZAMĀIS KARJERAS VADĪBAS PRASMJU LĪMENIS KATRĀ KLAŠU GRUPĀ – 9.lpp.
8. KLASĒS STUNDU SADALĪJUMS – 12.lpp.
9. KARJERAS IZGLĪTĪBĀS INTEGRĒŠANA MĀCĪBU PROCESĀ – 16.lpp.
10. KARJERAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS REALIZĒŠANĀ SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS – 16.lpp
11. KARJERAS IZGLĪTĪBAS ĪSTENOŠANAS METODES UN PAŅĒMIENI – 17.lpp.
12. KARJERAS IZGLĪTĪBAS ĪSTENOŠANAI IETEICAMĀS METODISKĀS UN INFORMATĪVĀS RESURSI – 20.lpp.

1. KARJERAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS MĒRĶI UN UZDEVUMI

Karjeras izglītības mērķis ir organizēt izglītības saturu un izglītības ieguves procesu, nodrošinot izglītojamajam pašizpēti, karjeras izpēti un karjeras plānošanu un vadīšanu nepieciešamo pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi, radīt pamatu savlaicīgu, apzinātu un ar iespējām līdzsvarotu personīgo lēmumu pieņemšanai par turpmāko izglītību.

Karjeras izglītības uzdevumi:

1. Palīdzēt izglītojamam pašattīstīties:

- 1.1. Izprast sevi un novērtēt savas stiprās un vājās puses.
- 1.2. Izveidot elastīgu skatījumu uz dzīvi un reālistiskas gaidas attiecībā uz savu karjeru.
- 1.3. Attīstīt prasmes un attieksmes, kas palīdzēs veidot karjeru, piemēram, pašapziņa, pašpaļāvība, spēja "sevi pasniegt", mērķu izvirzīšana un darbības plānošana mācību un personīgajā dzīvē.
- 1.4. Analizēt savu personīgo pieredzi, intereses, dotumus, iemaņas un spējas, vērtības, mērķus, personīgās īpašības, sasniegumus.

2. Motivēt un palīdzēt izpētīt dažādas karjeras iespējas:

- 2.1. Izprast izmaiņas sabiedrībā un kā tās ietekmē karjeru attīstību.
- 2.2. Izpētīt dažādas karjeras un iespējas to veidošanai.
- 2.3. Izpētīt un izvērtēt darba tirgu, nodarbinātības un profesiju, izglītības un apmācības iespēju attīstības tendences.
- 2.4. Salīdzināt un samērot personīgos sasniegumus un īpašības ar tiem sasniegumiem un īpašībām, kas ir nepieciešamas konkrētai tālākai karjerai/mācībām/studijām.
- 2.5. Piedalīties darba izmēģinājumos.
- 2.6. Uzzināt, kur un kā iegūt vajadzīgo informāciju, resursus un palīdzību.
- 2.7. Gatavoties pārejai no mācībām uz darba dzīvi vai uz tālākām mācībām/citu darbu.
- 2.8. Izpētīt un pārdomāt savas personīgās un sabiedrības vērtības.
- 2.9. Uzzināt, kādas prasības izvirza darba devēji, kādas prasmes un personīgās īpašības palīdz noturēties darba tirgū.

3. Palīdzēt plānot un vadīt savu karjeru:

- 3.1. Apgūt karjeras vadības prasmes.
- 3.2. Noteikt savas attīstības vajadzības.
- 3.3. Pilnveidot savas zināšanas un prasmes.
- 3.4. Apzināties informācijas ieguves un konsultēšanas iespējas.
- 3.5. Veidot savu personīgās karjeras plānu.
- 3.6. Attīstīt pieņemto personīgo lēmumu plānu īstenošanas prasmes.
- 3.7. Veidot izpratni par karjeras saistību ar sasniegumiem izglītībā un mūžizglītību.

2. KARJERAS VEIDOŠANAS ASPEKTI UN PROFESIONĀLĀS KARJERAS IZVĒLES PAMATNOSACĪJUMI

Karjera ir cilvēka resursu efektīva izmantošana dzīves mērķu sasniegšanai, cilvēka mērķtiecīga darbība savu kompetenču pilnveidei un izaugsmei visa mūža garumā. Tas ir nepārtraukts mācīšanās un attīstības process; tā ir cilvēka virzība visa mūža garumā gan sociālajā, gan profesionālajā jomā.

Karjeras izglītība ir plānots pasākumu, kursu un programmu nodrošinājums izglītības iestādēs, lai palīdzētu izglītojamajiem attīstīt prasmes savu interešu, spēju un iespēju samērošanā, savu karjeras mērķu izvirzīšanā, karjeras vadīšanā; sniegtu zināšanas un izpratni par darba pasauli, tās saikni ar izglītību, par karjeras plānošanu un tālākizglītības iespējām, kā arī nodrošinātu efektīvu dalību darba dzīvē.

Mūsdienās karjeras jēdziena saturs ir ievērojami paplašinājies. Ja sākotnēji jēdzienu “karjera” skaidroja un asociēja ar sekmīgu darbošanos kādā profesionālajā jomā, kurā ir iespējama izvirzīšanās, slavas un popularitātes sasniegšana, tad tagad termins “karjera” ir jāsaprot ne vien kā izaugsme profesionālajā jomā, bet arī kā likumsakarīga personības izaugsme un nodarbošanās secīga maiņa visas dzīves garumā. Karjera ir personības mērķtiecīgs, jēgpilns visas dzīves gājums, kurā summējas visas indivīda dzīves lomas, brīvā laika aktivitātes, mācības un darbs.

Karjeras attīstība ir indivīda personīgās dzīves, mācību un darba vadības process mūža garumā. Tas ir nepārtraukts process, kura gaitā cilvēks izmanto informāciju par sevi un apkārtējo pasauli, analizē un pielieto to, lai izvēlētos savu nodarbošanās jomu un vēlāk konkrētu profesiju.

Karjeras attīstību ietekmē vairāki faktori:

Izmaiņas darba tirgus prasībās, kas tiek izvirzītas nodarbinātajiem. Demogrāfiskās situācijas izmaiņas valstī, kur turpinās sabiedrības novecošanās, kas būtiski ietekmē darbaspēka struktūru. Izglītības nozīmes pieaugums, kā arī prasības indivīdiem konkurētspējai darba tirgū. Izmaiņas organizāciju struktūrās, kur notiek optimizācijas process, mainoties darbinieku skaitam, kā arī mazinās garantijas būt nodarbinātībā.

Izvēloties savas profesionālās karjeras virzienu un profesiju, jāņem vērā trīs būtiski nosacījumi - lai profesija būtu interesanta un saistoša, profesija atbilstu spējām un, lai varētu atrast darbu šajā profesijā.

Svarīgi, lai cilvēks strādātu darbu, kas viņam sniedz gan morālu gandarījumu, gan pietiekamu finansiālu nodrošinājumu. Gandarījuma un apmierinātības sajūtu cilvēkam var sniegt darbs, kurā viņam ir iespēja īstenot savas spējas un potenciālu. Tas nodrošina cilvēka pozitīvu attieksmi pret savu darbu un darba pienākumiem, kā arī garantē augstu darba produktivitāti un kvalitāti. Strādājot darbu, kas pienācīgi tiek atalgots, cilvēks jūtas novērtēts un apmierināts. Pietiekams finansiāls nodrošinājums cilvēkam dod iespēju uzturēt sevi un savu ģimeni, pilnvērtīgi un kvalitatīvi atpūsties, attīstīties garīgi, personiski un profesionāli. Arī studijas un mācības ir darbs. Lai neatpaliktu no pastāvīgi mainīgās darba pasaules un saglabātu savu konkurētspēju darba tirgū, mūsdienās ikvienam ir jāmacās nepārtraukti, visas dzīves garumā.

Plānojot savu personīgo dzīvi, veidojot profesionālo karjeru un izvēloties profesiju, ir svarīgi saprast— ko pats cilvēks **GRIB**, **VAR** un ko **VAJAG** sabiedrībai.

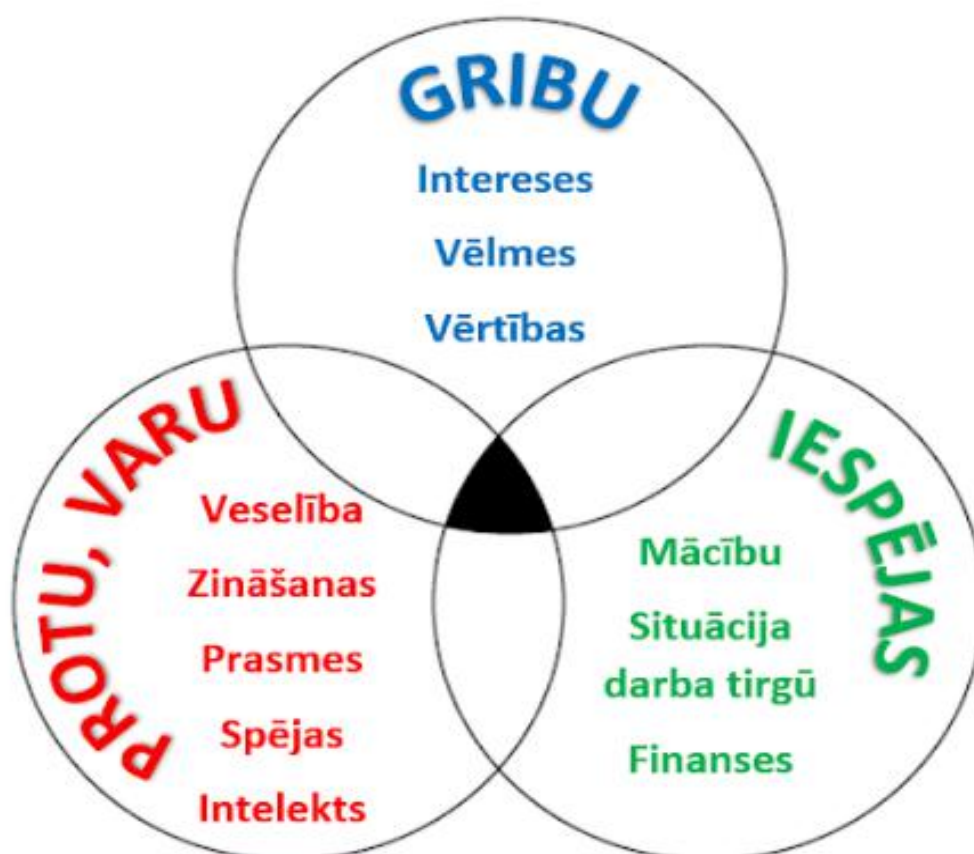
GRIBU — tās ir cilvēka intereses, vēlmes, centieni, būtiskais dzīvē un darbā. Iespējams, ka, nosaucot visas savas intereses, vēlmes, nodarbošanos, kas saista, patīk un ko gribētos darīt, būtu ļoti garš saraksts. Daudziem ir plašs interešu loks, un ir visai grūti izšķirties, kuru no savām interesēm izvēlēties profesionālajai realizācijai, bet ko atstāt kā vaļasprieku. Lai pieņemtu pareizo lēmumu, nepieciešams izzināt potenciālās darbības virziena/profesijas saturu, darba pienākumus un apstākļus.

VARU — tās ir cilvēka prasmes, zināšanas, spējas, īpašības, stiprās puses, kā arī veselības stāvoklis,— visas profesionāli nozīmīgās īpašības. Kad ir noskaidrotas profesionālās intereses,

svarīgi saprast, vai indivīdam piemīt šīm interesēm atbilstošas spējas. Spējas vispilnīgāk atklājas un attīstās tieši darbībā — mācībās vai jau praktiskajā darbā.

VAJAG — tās ir profesijas un kompetences, kas konkrētajā vietā un laikā darba tirgū ir pieprasītas, tātad — kādi speciālisti un kādas kompetences ir nepieciešamas tagad un tuvākajā nākotnē; tāpēc, izvēloties izglītības virzienu ir jāuzzina, kādas zināšanas un prasmes (kompetences) var apgūt mācoties/ studējot vienā vai otrā programmā, kuru piedāvā izglītības iestādes. Jāapzinās, ka mainās pašas profesijas, to saturs un attiecīgi arī kompetences konkrēto darba uzdevumu veikšanai, tāpēc ir jābūt gatavam arī turpināt mācīties.

3. KARJERAS ATTĪSTĪBAS ATBALSTS

Karjeras attīstības atbalsta sistēma attiecas uz pakalpojumiem un pasākumiem, kas paredzēti, lai palīdzētu jebkura vecuma indivīdiem jebkurā vietā visā viņu dzīves laikā izvēlēties izglītības, apmācību un nodarbinātības jomā un veidot savu karjeru.

Personības attīstība ir process mūža garumā, tāpēc ir vērts padomāt, ko tad cilvēks vēlas. Analizēt vēlmes, intereses, prasmes, izvirzīt mērķus un plānot nākotni ietilpst karjeras attīstības atbalsta sistēmā. Vārds „karjera” daudziem asociējas ar sekmīgu darbošanos kādā profesionālajā jomā, kurā ir iespējama izvirzīšanās. Agrāk ar karjeru saprata virzīšanos pa karjeras kāpnēm, bieži akcentējot negatīvos aspektus. Karjeras jēdziens tika saprasts šauri, kā sekmīga, parasti apzināta, izvirzīšanās darbā vai slavas sasniegšana, kā sekmīga darbošanās kādā jomā. Mūsdienās karjera ir cilvēka resursu efektīva izmantošana dzīves mērķu sasniegšanai, cilvēka mērķtiecīga darbība savu kompetenču pilnveidei un izpaušmei visa mūža garumā. Tas ir nepārtraukts mācīšanās un attīstības process. Citiem vārdiem, tā ir cilvēka virzība visa mūža garumā gan sociālajā, gan profesionālajā jomā.

Cilvēks var sevi attīstīt un īstenot divos profesionālās karjeras veidos.

Vertikālā karjera ir saistīta ar cilvēka virzību pa karjeras hierarhijas kāpnēm vertikāli uz augšu, ieņemot arvien augstākus un atbildīgākus amatus ar tam atbilstoši augstāku atalgojumu un attiecīgi augstākām kompetences prasībām. Šajā karjeras veidā indivīds parasti specializējas kādā noteiktā sfērā un var sasniegt reti sastopamu izcilību savā profesionālajā darbībā, piemēram, kā izcils ķirurgs vai panākumiem bagāts advokāts.

Horizontālā karjera ir process, kurā cilvēks profesionāli paplašina savu kvalifikāciju, kā arī ceļ un nostiprina savu vērtību darba tirgū. Darbinieka ieguvums ir jauna pieredze, apmācība un nebijuši izaicinājumi. Šis karjeras veids ļauj darbiniekiem papildināt un padziļināt savas profesionālās amata kompetences un radīt pievienotās vērtības savai darba ikdienai.

4. KARJERAS VADĪBAS PRASMES

Karjeras vadības prasmes ir kompetenču (zināšanas, prasmes, attieksme) kopums, kas cilvēkiem jebkurā dzīves posmā ļauj veidot savu mācību un darba dzīvi. Zināšanas, prasmes un attieksme ir saistītas ar pašorganizētību un mācību un karjeras vadību.

Pašorganizētība - savu spēju un interešu pašizziņa, pašvērtēšana, sociālās prasmes un plānošana.

Mācību vadība - iesaistīšanās un dalība mācību procesā un izpratne par savu attieksmi pret mācībām un darbu.

Karjeras vadība - informācijas avotu izvēle, par mācību un darba iespējām iegūtās informācijas izvērtēšana, mācību un darba iespēju prasību analīze, kā arī iegūtās informācijas attiecināšana uz savu pašizziņu, ar karjeru saistītu lēmumu pieņemšana un sekmīga karjeras maiņa.

Karjeras vadības prasmju apgūšana mācību procesā veicina: iesaisti mācībās, sekmju uzlabošanu un tālākvirzību izglītībā, nodarbinātību un nodarbināmību, profesionālās karjeras attīstību, turpmāku izglītošanos.

Karjeras vadības prasmju pilnveide ir karjeras izglītības rezultāts. Karjeras vadības ES Eiropas Sociālā fondu darbības programma “Uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamajiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” un projekta Nr.8.3.5.0/16/I/001”Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālajās izglītības iestādēs” ietvaros karjeras prasmju veidošanās pilnveide notiek vispārējo prasmju veidošanās un pilnveides ietvarā – mācību procesā, veicinot skolēna vispārējo prasmju attīstību tiek sekmēta arī karjeras vadības prasmju veidošanās. Izglītojamā karjeras vadības prasmju veidošanās sākas apgūstot vienkāršas pamatprasmes.

Mūsdienās viens no karjeras veidošanas būtiskiem aspektiem ir spēja pielāgoties pastāvīgi mainīgajai darba videi jeb attīstīt iemaņas un prasmes visas dzīves garumā. Mūžizglītība ir kļuvusi par nepieciešamību gan jauniem, gan veciem, prasot apgūt jaunas zināšanas un prasmes. To nosaka globalizācija un jaunu tehnoloģiju attīstība. Attīstot jaunas prasmes, pieaug cilvēku konkurētspēja darba tirgū, motivācija un apmierinātība ar darbu. Eiropas Savienība ir definējusi pamatprasmes, kas nepieciešamas, lai cilvēki varētu elastīgi pielāgotiespārmaiņām. Pamatprasmes ir definētas kā zināšanu, prasmju un attieksmes kombinācija, kas atbilst kontekstam. Galvenās kompetences ir tās, kuras nepieciešamas indivīdiem sevis pilnveidošanā un attīstībā, pilsoniskajā aktivitātē, sociālajā iekļaušanā un nodarbinātībā. Tiek izdalītas astoņas galvenās kompetences (Mūžizglītības galvenās pamatprasmes, 2015):

- saziņa dzimtajā valodā;

- saziņa svešvalodās;
- matemātiskās prasmes un pamatprasmes dabaszinībās un tehnoloģijās;
- digitālās prasmes,
- mācīšanās mācīties,
- sociālās un pilsoniskās prasmes,
- pašiniciatīva un uzņēmējdarbība,
- kultūras izpratne un izpausme.

Visas prasmes ir vienlīdz svarīgas, jo katra no tām nodrošina veiksmīgu dzīvi zināšanu sabiedrībā. Bez astoņām pamatprasmēm nozīmīga loma ir kritiskai domāšanai, radošumam, iniciatīvai, problēmu risināšanai, riska novērtējumam, lēmumu pieņemšanai un lietišķai emociju pārvaldīšanai.

Mācību procesā t.sk. karjeras izglītībā, skolēns pilnveido šādas caurviju prasmes:

- jaunrade un uzņēmējspējas,
- kritiskā domāšana un problēmrisināšana
- pašvadīta mācīšanās,
- digitālā pratība,
- pilsoniskā līdzdalība.

Karjeras vadības prasmes ir prasmju kopums(sk.tabulu), ar kuru palīdzību cilvēks pašvada savas izglītības un darba gaitas, apkopojot, analizējot un organizējot ar sevi, izglītību un nodarbinātību saistīto informāciju.

Karjeras vadības prasmes

Pažizņas un pašvadības prasmes (PI)	Karjeras iespēju izpētes prasmes (KII)	Karjeras lēmumu pieņemšanas un īstenošanas prasmes (KLP)
Prasme uzturēt pozitīvu paštēlu	Prasme atrast informāciju par karjeras iespējām	Prasme veidot karjeras vīziju
Prasme novērtēt un pilnveidot sasniegumu	Prasme izvērtēt karjeras iespējas	Prasme izvirzīt karjeras attīstības mērķi
Prasme sniegt informāciju par sevi un karjeras pieredzi		Prasme izstrādāt un īstenot karjeras attīstības plānu
		Prasme sadarboties karjeras mērķu sasniegšanai

Mūsdienu konkurēt spējīgajai un modernajai darba videi un ekonomikai ir vajadzīgi darbinieki, kuru prasmes un zināšanas var izmantot jebkurā darba situācijā, darbinieki, kuriem ir spējas un prasmes nepārtraukti pielāgoties mainīgajai darba pasaulei un gūt panākumus.

5. IZGLĪTOJAMO KARJERAS VAJADZĪBAS DAŽĀDOS VECUMPOSMOS

Attīstības iezīmes	Karjeras vajadzības	Vecāku iesaistīšana
1. — 4. klase Nepieciešama uzmanība	Atšķir darbu no spēles. Identificē dažādus darba	Uzklausa un iedrošina. Mudina piedalīties

<p>un uzslavas. Piemīt neierobežota enerģija. Nespēja nošķirt iedomu pasauli no realitātes. Nepieciešama pašapziņas veidošana</p>	<p>veidus. Piedalās dažādos darba aktivitāšu veidos. Zina, kā pieņemt lēmumus. Apgūst pozitīvu attieksmi pret darbu. Identificē personīgās sajūtas.</p>	<p>dažādos sporta veidos/hobijos. Pozitīvi uzstāj, ka bērnam jāveic mājasdarbi. Uzslavē darba pūles, kā arī darba izpildījumu. Izrāda interesi par skolu un uzsver skolas nozīmi. Iegādājas rotaļlietas, kas veicina lomu spēli. Pieņem lēmumus kopā ar bērnu, nevis bērna vietā.</p>
<p>5. — 6. klase Daudz patstāvīgāki. Saprot, ka piederība grupai un draugiem ir svarīga. Var uzņemties vairāk atbildības. Pārsteidzošs interešu vēriens. Var patstāvīgi domāt, tomēr ir viegli ietekmējami.</p>	<p>Identificē personīgās intereses, spējas, savas stiprās un vājās puses. Raksturo savus pienākumus mājās un skolā un saista tos ar kopienā sastopamajiem darbiem. Apraksta, cik darbs ir nozīmīgs un sasniedzams visiem cilvēkiem. Apraksta, kā personīgie uzskati un vērtības ietekmē lēmumu pieņemšanu.</p>	<p>Veicina labus darba paradumus mājās. Uztic vairāk pienākumu. Bieži pūles un pieredze ir svarīgāka nekā kvalitāte. Izvairās mājasdarbus dalīt vīriešu un sieviešu darbos, lai neveidotos stereotipi. Iepazīstina ar dažādām profesijām, kuras sastopam ikdienā. Piedalās skolas karjeras izglītības programmas īstenošanā. Uzklausa, kā bērns pieņem lēmumus. Uzmanā vienaudžu ietekmi un ietekmi uz savu bērnu.</p>
<p>7. — 9. klase Piedzīvo dramatiskas fiziskas izmaiņas. Nepieciešamība pēc uzslavām un ir jūtīgi. Mēģina izveidot unikālu identitāti neatkarīgi no vecāku ietekmes. Vēlas vairāk neatkarības. Zinātkāri, tomēr nav gatavi plānot. Pauž jūtas daudz atklātāk.</p>	<p>Demonstrē labas spējas darbā ar citiem. Novērtē līdzības un atšķirības starp cilvēkiem. Identificē stratēģijas personīgo finanšu vadībā. Apraksta spējas, kuras ir nepieciešamas dažādu darbu veikšanā. Demonstrē prasmes, kādas nepieciešamas darba</p>	<p>Apspriež ar savu bērnu viņa prasmes, intereses, spējas un mērķus, lai palīdzētu plānot nākotni. Iedrošina piedalīties kopienas pasākumos, kuros sniedz dažādus pakalpojumus. Palīdz bērniem iepazīties ar dažādām profesijām, organizējot darba vērošanu, darba vietu apmeklēšanu vai personīgās intervijas. Palīdz bērniem rīkoties ar savu naudu un iedrošina pieņemt ekonomiska</p>

		rakstura lēmumus. Palīdz bērniem piedalīties Ēnu dienās un citos ar darbu saistītos pasākumos.
--	--	--

6. KARJERAS IZGLĪTĪBĀ SASNIEDZAMIE REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒŠANA

Izglītojamo sasniegumi karjeras izglītībā tiek vērtēti bezatzīmju vērtēšanas sistēmā, īsi mutiski vai rakstiski raksturojot izglītojamo mācību darbību, darba stilu, attieksmi un izaugsmes dinamiku. Sasniedzamo rezultātu karjeras izglītībā raksturo karjeras vadības prasmju līmenis katras klašu grupas posma noslēgumā 3., 6., 9. klasē. Izglītojamo mācību sasniegumu pierādījumi – pašizpētes, karjeras izpētes un karjeras vadības darba materiāli – tiek uzkrāti izglītojamo darba e-mapēs (portfolio). Izglītojamo karjeras izglītības sasniegumi tiek apzināti (ne retāk kā 1 reizi gadā), informējot vecākus (aizbildņus) par izglītojamā zināšanām, prasmēm, iemaņām un sasniegumu attīstības dinamiku.

7. KARJERAS IZGLĪTĪBĀ SASNIEDZAMĀIS KARJERAS VADĪBAS PRASMJU LĪMENIS KATRĀ KLAŠU GRUPĀ

Dzīves laikā mēs katrs izejam noteiktus vecumposmus — dažādas fiziskās un garīgās attīstības stadijas. Mūsu darbaspējas, kompetence, ambīcijas un motivācija mainās dzīves laikā līdz ar mūsu ķermeņa fizioloģiskajām izmaiņām. Karjeras saistība ar attiecīgo vecumposmu ir pārsteidzoši cieša. Sākumskolas klašu izglītojamiem vēl nav izveidojusies izpratne par karjeru, jo viņiem ir nepietiekamas zināšanas par profesijām un darba dzīvi. Šajā vecumā izglītojamie, aplūkojot dažādas darbības jomas, pietiekami nenovērtē tās prasmes un nepieciešamo laiku, kas jāiegulda, lai veiktos konkrētā profesijā. Tādēļ karjeras izglītība ir jāuzsāk pēc iespējas agrāk, lai sāktu veidoties vīzija par to, ko katrs vēlas sasniegt savā dzīvē. Jārada vide, kurā izglītojamie nodarbojas ar to, kas viņus interesē, jo tas attīsta viņos spēcīgu svarīguma un pašiniciatīvas sajūtu. Plānojot nodarbības un pasākumus, nedrīkst aizmirst arī jokus un jautrību, kas sagādā lielāku gandarījumu par kopīgi paveiktu uzdevumu vai darbu. Lai arī katrs izglītojamais aug un attīstās neatkarīgā veidā, visi izglītojamie iziet noteiktus attīstības posmus. Katrai vecumposma grupai karjeras izglītībā tiek izvirzīti atšķirīgi mērķi, kurus var sasniegt, izmantojot līdzīgas darba organizācijas formas un metodes. Sākumskolas izglītojamo vecumposmā mācību stundu plānos būtu jāiekļauj tādas metodes karjeras izglītības tēmu apguvei, kas ietver rotaļu elementus un ir saistītas ar zinātkāres attīstību. Anketās un izpētes materiālos būtu jāizmanto zīmējumu, spēļu un rotaļu elementi, jo tie ir viegli uztverami. Nepieciešami arī vizuāli uzskates līdzekļi, vienkāršas, bet bērna uzmanību saistošas darba lapas, jo šī vecumposma bērņus piesaista viss jaunais, krāsainais un spilgtais. Daļai bērnu raksturīgi, ka nav ilgstošas koncentrēšanās spējas, tādēļ, lai izprastu lietu būtību, ir vajadzīga tāda uzskate, kas ļauj aptaustīt, redzēt, sadzirdēt un sajūst. Būtiski ir attīstīt radošo domāšanu, kuras pamatā ir iztēle, fantazēšana, sapņošana un vizualizēšana. Karjeras izglītības programmās izmanto attiecīgam vecumam atbilstošus materiālus, kas ir piemēroti skolēnu attīstības līmenim. Vecumam atbilstošas aktivitātes atklāj skolēniem dažādu profesiju daudzveidību, karjeras informācijas avotus un iemeslus, kādēļ cilvēki strādā, attīsta dzīves pamatprasmes. Šīs apgūtās prasmes ir pamatā nākamo prasmju apgūšanai. Izglītojamam attīstoties, iepriekš iegūtās prasmes tiek nostiprinātas, attīstītās un tiek tālāk pilnveidotas. Kļūstot vecākiem, izglītojamie modificē karjeras vīzijas un mērķus, rodas tieksme izzināt savas spējas, kuras nepieciešamas sev piemērotas profesijas meklējumos. Šajā posmā pusaudzis iegūst jaunas darba iemaņas un veidojas viņa strādīgums, sāk veidoties cilvēka vērtību sistēma, uzskati un morāli apsvērumi, nepieciešamība pašapliecināties. Šajā dzīves posmā pieaug sava nozīmīguma apziņa, pusaudži meklē savu identitāti, sociālo lomu, meklē atbildes uz jautājumu, par ko kļūt nākotnē. Pēc pamatskolas pabeigšanas, iegūstot karjeras izglītību, izglītojamie uzrāda labākas sekmes, viņu iesaiste izglītības iestādes dzīvē un mācību procesā ir uzlabota, kā arī ir iegūta lielāka izpratne

par karjeras iespējām, personīgām un starppersonu prasmēm. Turklāt viņi ir spējīgi apgūt daudz sarežģītākus kursus, un vidusskolas beidzēju skaits ir lielāks. Darbā ar dažādu vecuma grupu izglītojamiem pedagoga uzdevums ir vērst bērnu uzmanību un iepazīstināt ar apkārtējo vidi un parādībām, izraisot viņos interesi, kas rada vēlēšanos rīkoties. **UZMANĪBA**→**INTERESE**→**VĒLĒŠANĀS**→**DARBĪBA** Karjeras izglītībā iekļautās tēmas visām vecumu grupām — sevis izzināšana, darba pasaules izzināšana, lēmumu pieņemšana, karjeras plānošana un vadība.

KARJERAS IZGLĪTĪBĀ IZGLĪTOJAMIEM SASNIEDZAMĀIS KARJERAS VADĪBAS PRASMJU LĪMENIS KATRĀ KLAŠU GRUPĀ

Klase	Pašizziņas prasmes	Karjeras iespēju izpētes prasmes	Karjeras lēmuma pieņemšanas un īstenošanas prasmes
3.klase	Prot izmantot zināšanas par sevi, savu ģimeni, lai izprastu savas spējas, dotumus, stiprās puses, intereses, prasmes, kā tos redz pats un citi. Domā par savu nākotni, apgūstot ikdienas darba prasmes un iepazīstot dažādas profesijas. Apzinās savu galveno pienākumu mācīties, spēj mācīties patstāvīgi un koncentrējas mācību uzdevumu apguvei un izprot savu atbildību sekmīgā mācību procesā.	Apzinās jēdziena “karjera” būtību, saistot to ar saviem nākotnes nodomiem. Ir priekšstats par ikdienas darbu un interešu, vaļasprieku saistību ar profesijām. Izprot profesiju daudzveidību. Zina, kur un par ko strādā vecāki un citi ģimenes locekļi. Zina nosaukt profesijas, kurās strādā cilvēki skolēna dzīvesvietā, un izprot viņu nozīmību vietējās sabiedrības dzīvē.	Pilnveido savas zināšanas un prasmes gan mācību darbā, gan interešu izglītībā, gan citās ārpusskolas aktivitātēs. Prot izplānot savu dienas režīmu, paredzot laiku mācībām, pienākumiem mājās, vaļaspriekiem un atpūtai. Ievēro paša izveidoto dienas režīmu
6.klase	Apzinās savas stiprās un vājās puses un iespējas tās attīstīt un pilnveidot. Prot noteikt svarīgākos faktoros, kas ietekmē viņa attieksmi pret mācībām, darbu, vērtībām, rīcību un izturēšanos. Izzina un izmanto daudzpusīgas lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas,	Izprot terminu “karjera”, saistot to ar saviem nākotnes nodomiem un profesionālo izvēli. Izprot profesiju daudzveidību, nodarbošanās veidus un darba tirgus mainību. Izprot profesiju veidus un tajās veicamo darba specifiku: fizisks – garīgs darbs, darbs telpās – darbs ārā u.tml.	Prot plānot savu dienas režīmu, ievērojot savas un citu intereses un iespējas. Prot noteikt savas attīstības vajadzības. Izprot, kā citi cilvēki pieņem lēmumus, un saprot, kas var ietekmēt lēmuma pieņemšanu. Prot pieņemt personīgus lēmumus un tos īstenot atbilstoši plānotajam. Mācās

	<p>atrodot savām spējām un vēlmēm atbilstošāko. Apzinās zināšanu nozīmi nākotnē, spēj sevi motivēt mācību darbam un cenšas sasniegt savām spējām atbilstošus rezultātus. Izkopj savu valodas kultūru. Izprot publiskas uzstāšanās būtību un ir apguvis prasmes tajā piedalīties, prezentējot dažādus darbus un uzstājoties.</p>	<p>Izprot dažādo profesiju lomu sabiedrības dzīvē un veido priekšstatus par savu iespējamo nākotnes profesiju. Pētot profesiju daudzveidību, domā par savām nākotnes iecerēm, par savām iespējām pilsētā /novadā/valstī.</p>	<p>dokumentēt savus sasniegumus.</p>
9.klase	<p>Prot izmantot zināšanas par sevi, savu pieredzi un sasniegumus, lai noteiktu mērķus un pieņemtu lēmumus. Prot izpētīt un pārdomāt savas personīgās un sabiedrības vērtības. Prot salīdzināt un samērot personīgos sasniegumus un īpašības ar tiem sasniegumiem un īpašībām, kas ir nepieciešamas konkrētai tālākai karjerai. Novērtē sava gribasspēka, neatlaidības un personīgā ieguldījuma nozīmīgumu dzīves mērķu sasniegšanā. Novērtē savu sasniegumu rezultātus. Saprot, kā skolā, ārpusskolas aktivitātēs un ikdienā var attīstīt savas intereses, spējas un dotības. Apzinās</p>	<p>Izprot un izskaidro terminu “karjera” sava izglītības un profesijas izvēles kontekstā. Izprot Latvijas izglītības sistēmu un savas tālākās izglītības iespējas. Spēj vispārīgi aprakstīt, kas ir darba tirgus un kādas ir izglītības un profesionālās apmācības iespējas dažādās izglītības iestādēs pēc pamatizglītības ieguves. Spēj atrast atbilstošus informācijas avotus, sameklēt, analizēt un izmantot informāciju par karjeras iespējām. Izprot saistību starp izglītību, profesiju un nodarbinātību. Apzinās izglītību kā vērtību, ir motivēts turpināt izglītību</p>	<p>Apzinās karjeras nozīmi cilvēka dzīvē un saprot karjeras plānošanas pamatnosacījumus. Prot savākt, apkopot un analizēt atbilstošu informāciju par profesijām, izzina savas turpmākās izglītības iespējas. Ir apzinājis sev saistošās profesijas. Apzinās informācijas ieguves un konsultēšanas iespējas. Zina dažādas alternatīvas karjeras lēmumu īstenošanai. Spēj paredzēt dažādas ar karjeru saistītas izvēles. Prot veidot savu personīgās karjeras plānu. Prot pieņemt ar karjeras izvēli saistītus lēmumus. Ir izveidota un regulāri tiek papildināta savu sasniegumu mape (portfolio)</p>

	interesešu izglītības un brīvprātīgo darba nozīmi savas pašattīstības veicināšanā.		
--	--	--	--

8. KLASĒS STUNDU SADALĪJUMS

1.klase		
Tēmas/temati	Apjoms	Sasniedzamais rezultāts
Karjeras izvēle	5	
Manu ģimenes locekļu darbs	1	Zina, kur un par ko strādā vecāki un citi ģimenes locekļi. Zina nosaukt profesijas, kurās strādā cilvēki izglītojamā dzīvesvietā, un izprot viņu nozīmību vietējās sabiedrības dzīvē.
Mani ikdienas darbiņi. Pienākumi ģimenē.	1	Gūst priekšstatu par ikdienas darbu un interešu, vaļasprieku saistību ar profesijām, gūst izpratni par to dažādību.
Kāpēc jāmacās?	2	Apzinās savu galveno pienākumu mācīties, spēj mācīties patstāvīgi un koncentrējas mācību uzdevumu apguvei un izprot savu atbildību sekmīgā mācību procesā. Prot izmantot stundās apgūto ikdienā
Pēc 20 gadiem es būšu...	1	Mācās domāt par savu nākotni, iepazīstot dažādas profesijas, apgūst darba prasmes.
2.klase		
Tēmas/temati	Apjoms	Sasniedzamais rezultāts
Karjeras izvēle	4	
Profesiju pārstāvji manā ikdienā	1	Zina, kur un par ko strādā vecāki un citi ģimenes locekļi. Zina nosaukt profesijas, kurās strādā cilvēki izglītojamā dzīvesvietā, un izprot viņu nozīmību vietējās sabiedrības dzīvē.
Es vēlos strādāt par...	1	Gūst priekšstatu par ikdienas darbu un interešu, vaļasprieku saistību ar profesijām, gūst izpratni par to dažādību.
Kā labāk mācīties? Mācības – pienākums un atbildība	1	Apzinās savu galveno pienākumu mācīties, spēj mācīties patstāvīgi un koncentrējas mācību uzdevumu apguvei un izprot savu atbildību sekmīgā mācību procesā.
Mans dienas režīms	1	Prot izplānot savu dienas režīmu un tam sekot, paredzot laiku mācībām, pienākumiem mājās, vaļaspriekiem un atpūtai.
3.klase		
Tēmas/temati	Apjoms	Sasniedzamais rezultāts
Karjeras izvēle	4	

Profesiju pārstāvji manā ikdienā	1	Mācās domāt par savu nākotni, iepazīstot dažādas profesijas, apgūst darba prasmes. Gūst priekšstatu par ikdienas darbu un interešu, vaļasprieku saistību ar profesijām, gūst izpratni par to dažādību.
Mans dienas režīms	1	Prot izplānot savu dienas režīmu un tam sekot, paredzot laiku mācībām, pienākumiem mājās, vaļaspriekiem un atpūtai.
Kā labāk mācīties? Mācības – pienākums un atbildība	1	Apzinās savu galveno pienākumu mācīties, spēj mācīties patstāvīgi un koncentrējas mācību uzdevumu apguvei un izprot savu atbildību sekmīgā mācību procesā.
Kas man jāprot manā sapņu profesijā? Kādas prasmes es apgūstu skolā?	1	Apzinās savas stiprās un vājās puses, kā arī savas intereses, spējas. Prot izmantot stundās apgūto ikdienā.
4.klase		
Tēmas/temati	Apjoms	Sasniedzamais rezultāts
Karjeras izvēle	5	
Vislabāk es protu...	1	Apzinās savas stiprās un vājās puses, kā arī savas intereses, spējas.
Mans dienas režīms	1	Prot plānot savu dienas režīmu, ievērojot savas un citu intereses un iespējas.
Profesiju daudzveidība	1	Izprot dažādo profesiju lomu sabiedrības dzīvē un veido priekšstatus par savu iespējamo nākotnes profesiju.
Vai es mācos tik, cik spēju? Zināšanu un prasmju nozīme nākotnē	1	Apzinās zināšanu nozīmi nākotnē, spēj sevi motivēt mācību darbam.
Mana izaugsme	1	Mācās dokumentēt savus sasniegumus. Cenšas sasniegt savām spējām atbilstošus rezultātus.
5.klase		
Tēmas/temati	Apjoms	Sasniedzamais rezultāts
Karjeras izvēle	4	
Es un mani dotumi	1	Apzinās savas stiprās un vājās puses, mēģina apzināt savas intereses.
Mācīšanās prasmes un sasniegumi	1	Apzinās zināšanu nozīmi nākotnē, spēj sevi motivēt mācību darbam un cenšas sasniegt savām spējām atbilstošus rezultātus.
Dažādās profesijas	1	Izprot dažādo profesiju lomu sabiedrības dzīvē un veido priekšstatus par savu iespējamo nākotnes profesiju.
Mani darba ieradumi. Sadarbības	1	Prasme plānot savu dienas režīmu, ievērojot savas intereses un iespējas.

prasmes. Darbs komandā		
6.klase		
Tēma/temati	Apjoms	Sasniedzamais rezultāts
Karjeras izvēle	3	
Lietišķā valoda, tās nozīme ikdienas dzīvē	1	Prot uzrakstīt dažādus lietišķos rakstus. Zina, kur un kā tie izmantojami.
Profesiju daudzveidība, prestižs un pievilcība	1	Izglītojamie ir iepazīstināti ar profesiju dažādību, izglītības iespējām Latvijā, ir izzinājuši savu vecāku profesijas. Ar anketu palīdzību ir noskaidrojuši sev piemērotāko specialitāti.
Mācīšanās prasmes un sasniegumi	1	Apzinās savas stiprās un vājās puses, kā arī savas intereses, spējas.
7.klase		
Tēma/tematika	Apjoms	Sasniedzamais rezultāts
Karjeras izvēle	5	
Izglītības vērtība	2	Ir objektīvi izvērtējis, pārzina savus dotumus, spējas un intereses, samēro savas intereses un spējas, personīgās īpašības un vērtības. Novērtē savu sasniegumu rezultātus. Apzinās izglītību kā vērtību, ir motivēts turpināt izglītību.
Vajadzības, vēlmes un spējas. Pašvērtējums	2	Izprot Latvijas izglītības sistēmu un savas tālākās izglītības iespējas.
Profesiju daudzveidīgā pasaule	1	Ir apzinājis sev saistošās profesijas. Iesaistās darba izmēģinājumos (Ēnu diena). Izprot saistību starp izglītību, profesiju un nodarbinātību.
8.klase		
Tēma/tematika	Apjoms	Sasniedzamais rezultāts
Karjeras izvēle	5	
Savu interešu, spēju un dotību attīstīšana	1	Saprot, kā izglītības iestādē, ārpuskolas aktivitātēs un ikdienā var attīstīt savas intereses, spējas un dotības.
Izglītības vērtība	2	Izprot saistību starp izglītību, profesiju un nodarbinātību. Apzinās izglītību kā vērtību, ir motivēts turpināt izglītību. Izprot Latvijas izglītības sistēmu un savas tālākās izglītības iespējas. Zina dažādus avotus, kur meklēt informāciju par izglītības iespējām.
Individuālā karjeras plāna izveide	2	Ir apgūtas plānošanas prasmes un veicināta spēja uzņemties atbildību par savu plānu īstenošanu. Ir izveidota un regulāri tiek papildināta savu

		sasniegumu mape (portfolio).
9.klase		
Tēma/tematika	Apjoms	Sasniedzamais rezultāts
Karjeras izvēle		
Savu interešu, spēju un vēlmju apzināšanās	1	Ir objektīvi izvērtējis, pārzina savus dotumus, spējas un intereses, samēro savas intereses un spējas, personīgās īpašības un vērtības.
Profesiju daudzveidīgā pasaule	2	Prot savākt, apkopot un analizēt atbilstošu informāciju par profesijām, ir apzinājis sev saistošās profesijas. Ir iegūtas zināšanas par vietējo darba tirgu.
Izglītības iespējas	2	Izzina savas turpmākās izglītības iespējas. Zina dažādus avotus, kur meklēt informāciju par izglītības iespējām. Izprot Latvijas izglītības sistēmu un savas tālākās izglītības iespējas.
Izglītības iespējas Latvijā un ārzemēs. Mūžizglītība	1	Prot iegūt informāciju par sev interesējošo profesiju, par tās apguves iespējām. Apzinās izglītību kā vērtību un izprot izglītošanās visa mūža garumā nepieciešamību mūsdienu darba tirgus kontekstā.
Darba tirgus perspektīvas un lēmumu pieņemšana	1	Izprot nodarbinātības tendences mūsu valstī un pasaulē.
Karjeras izvēles plānošana. Individuālā karjeras plāna izveide	1	Ir pilnveidotas plānošanas prasmes un veicināta spēja uzņemties atbildību par savu plānu īstenošanu.

9. KARJERAS IZGLĪTĪBĀS INTEGRĒŠANA MĀCĪBU PROCESĀ

PKK kopā ar priekšmetu/jomu pedagogiem pēta un analizē karjeras vadības prasmes mācību priekšmetu standartos un programmās, izvērtē to, cik daudz un kādā kvalitātē tiek pievērsta uzmanība šo prasmju akcentēšanai un pilnveidošanai mācību stundu laikā. Plāno tādu stundu īstenošanu izglītības iestādē, kurās sadarbībā ar PKK tiek atklāti daudzveidīgi karjeras izglītības jautājumi iegūstamo zināšanu kontekstā. Šādās stundās, kurās sadarbojas PKK ar priekšmeta/jomas pedagogu, izglītojamiem tiek sniegta iespēja uzzināt, kā mācību stundās iegūtās zināšanas par priekšmeta saistību ar daudzveidīgām profesijām, tautsaimniecības nozarēm un darba tirgu, izglītības iespējām attiecīgajās nozarēs, savām spējām, dotumiem un karjeras vadības prasmēm.

9.1. Kopīgais karjeras izglītībā un kompetenču pieejā izglītībai:

9.1.1. Centrā ir izglītojamais un viņa vajadzības.

9.1.2. Uzsvārs uz vispārējo prasmju (arī kompetenču) attīstību mūža garumā.

9.1.3. Kopīgi temati un moduļi mācību saturā atsevišķos mācību priekšmetos.

9.1.4. Kopīgi pasākumi motivācijas, prasmju, ieradumu, zināšanu pilnveidošanai un nostiprināšanai, sadarbojoties daudziem izglītības iestādes pedagogiem, iesaistot ģimeni, vietējo kopienu un uzņēmējus.

9.1.5. Karjeras izglītība dabiski un jēgpilni integrējas uz kompetencēm balstītā izglītībā.
Karjeras vadības prasmes mācību priekšmetu standartos

<https://www.viaa.gov.lv/lv/media/2612/download>

10. KARJERAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS REALIZĒŠANĀ SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS

Sākumskolā izglītojamais:

- 10.1. Prot atklāt savas intereses.
- 10.2. prot atklāt savas stiprās puses.
- 10.3. Spēj pašvērtēt savu darbību un sasniegumus.
- 10.4. Atpazīst profesijas.
- 10.5. Ir ieguvis zināšanas un priekšstatu par dažādām profesijām.
- 10.6. Zina profesiju daudzveidību.
- 10.7. Prot atbilstoši vecumposmam secināt par dažādu profesiju saturu.
- 10.8. Prot vizualizēt informāciju par profesiju saturu.
- 10.9. Prot apspriest un apkopot informāciju par profesijām.
- 10.10. Prot pamatot, kuras profesijas viņu interesē.

Pamatskolā izglītojamais:

- 10.11. Prot saskatīt un atklāt savas stiprās un vājās puses.
- 10.12. Prot atklāt un analizēt savas intereses un vērtības.
- 10.13. Prot pilnveidot savas zināšanas, prasmes, rakstura īpašības.
- 10.14. Spēj pašvērtēt savu darbību un sasniegumus.
- 10.15. Prot veidot savu paštēlu un prezentēt to.
- 10.16. Izprot pašorganizācijas nozīmi.
- 10.17. Prot izmantot pieejamos e-resursus informācijas iegūšanai par “darba pasauli”.
- 10.18. Prot vizualizēt un strukturēt informāciju par profesiju saturu.
- 10.19. Prot apspriest, apkopot un analizēt informāciju par profesijām.
- 10.20. Prot salīdzināt savas individuālās rakstura iezīmes ar izvēlētajā profesijā nepieciešamajām.
- 10.21. Prot izvērtēt savu piemērotību izvēlētajai profesijai.

11. KARJERAS IZGLĪTĪBAS ĪSTENOŠANAS METODES UN PAŅĒMIENI

Karjeras izglītības procesā var izmantot dažādus metodiskos paņēmienus un materiālus:

- 11.1. Darba lapas par karjeras tēmām.
- 11.2. Karjeras portfolio izveide.
- 11.3. Cilvēka dotumu, interešu, prasmju, vērtību, gaidu un darba spēju testēšana.
- 11.4. Karjeras konsultēšana individuāli un grupās.
- 11.5. Diskusijas un pārrunas grupā.
- 11.6. Karjeras informācijas resursu iegūšana, analīze un izmantošana.
- 11.7. Darbs e-vidē, IKT izmantošana.
- 11.8. Lēmumu pieņemšanas modeļu apguve, lēmumu pieņemšanas prasmju attīstīšana.
- 11.9. Profesionālā pētniecība un profesiju pētīšana.

Karjeras attīstības atbalsta metodes:

Aptauja. Jautājumu vai jautājumu un atbilžu formā mutvārdos vai rakstveidā veidota informācijas iegūšanas metode. Aptauju izmanto kā heuristisku mācību metodi, lai iegūtu citu mācību metožu īstenošanai nepieciešamo informāciju.

Asociāciju kartes. Neliela izmēra daudznozīmīgi attēli, kuri, izraisot asociācijas un “atdzīvinot” atmiņas un izjūtas, palīdz veidot stāstījumu par noteiktām, stāstītājam nozīmīgām tēmām.

Apskats (pārskats). Izglītojamie, veicot mācību uzdevumu, vāc informāciju (datus), piemēram, veic aptauju, anketēšanu u.c., un rezultātus apkopo rakstiskā apskatā (pārskatā).

Āra nodarbības. Pedagoģa organizēta mācību organizācijas forma, kuras laikā izglītojamie ārpus izglītības veic pedagoģa sagatavotos uzdevumus un meklē atbildes uz pedagoģa sagatavotiem jautājumiem. Pārskatu par paveikto āra nodarbībās, izglītojamie var sagatavot klasē vai mājās.

Darbu mape (portfolio). Izglītojamā veidota attīstības (t.sk., karjeras attīstības) programma noteiktam laika posmam un kritisks programmas īstenošanas pašnovērtējums. Noteiktā, iepriekš iepļānotā laikā skolotājs kopā ar izglītojamo kopīgi izvērtē izglītojamā sasniegtos rezultātus un programmas īstenošanas laikā radušās problēmas, veicinot izglītojamā pašizpēti, pašanalīzi un pašregulāciju. Darbu mape ir pašizziņas, pašatklāsmes, pašraksturošanas un pašanalīzes instruments, kas cilvēkam palīdz apzināties dabas dotos talantus, savas stiprās puses un priekšrocības, novērtēt sevi un palīdz saskatīt karjeras iespējas. Darbu mapi izglītojamie var veidot papīra formātā vai digitāli.

Darbs ar tekstu. Pedagoģs piedāvā tekstus (rakstveidā, audio vai videoierakstos) mācību uzdevuma veikšanai, izglītojamie iepazīstas ar tekstiem un atbilstoši mācību uzdevumam veido jautājumus par tekstu, analizē tekstu, atbild uz tekstā ietvertajiem jautājumiem u.c.

Demonstrēšana. Pedagoģs vai izglītojamais demonstrē vizuālu informāciju (videofilmas, attēlus, tabulas utt.), parasti – papildinot stāstījumu (lekciju, izklāstu).

Didaktiskā spēle. Pieredzes izglītības metode, spēle, kurai ir pedagoģa definēts izglītojošs mērķis un noteikta struktūra. Didaktiskās spēles var iedalīt trīs kategorijās: konstruēšanas spēles (spēles ar materiāliem, detaļām, dažādu telpisku objektu un mehānismu konstruēšana), lomu (simulācijas) spēles (reālās dzīves notikumu, darbību un situāciju atveidošana) un spēles ar noteikumiem (spēles, kurās jāievēro noteikti nosacījumi – galda spēles, kāršu spēles, bingo, sporta spēles, muzikālās spēles u.c.).

Diskusija. Pedagoģs vai izglītojamie piedāvā apspriešanai kādu tematu, izglītojamie individuāli vai iepriekš mērķtiecīgi izveidotās grupās iesaistās sarunā, argumentēti aizstāvot savu viedokli. Galvenie izglītojamā uzdevumi diskusijā ir: skaidri izteikt savas domas, ieklausīties citos, censties izprast citu viedokli un uzņemt atbildību.

Domu karte. Grafiskais organizators – tīklveida zīmējums (“zirnekļis”), kuru veido lapas vidū apla centrā ierakstot tēmu (nozīmīgāko jēdzienu) un to ar atzariem savieno ar apakštēmām. Atzariem piezīmē zariņus, pie kuriem pieraksta atslēgas vārdus (vai pievieno attēlus), kuri saistās ar apakštēmu. Ja nepieciešams, šīs saites, veidojot loģisku sistēmu, var sazarot tālāk. Domu karte palīdz strukturēt domas gaitu: sākt ar vispārīgo (tēmu), pāriet uz konkrēto (apakštēmu) un tikai tad iedziļināties detaļās.

Ēnošana. Karjeras izglītības metode – mācību ekskursijas variants, kurā izglītojamie, īstenojot mācību uzdevumu, mērķtiecīgi individuāli iepazīstas ar noteiktas profesijas pārstāvja darba ikdienu. Mācību metode palīdz izglītojamiem pārbaudīt sevi darba vidē, izzināt savas intereses un dod iespēju labāk iepazīt izvēlēto profesiju. Pēc Ēnu dienas izglītojamie dalās pieredzē ar klases biedriem, dodot iespēju ikvienam izglītojamam vairāk uzzināt par dažādām profesijām.

Heiristiskas (daļēju meklējumu) pārrunas. Pedagoģa vadītas pārrunas, kuru laikā izglītojamie nonāk pie subjektīvi jauniem atklājumiem.

Intervija. Izglītojamie, atbilstoši skolotāja dotajam uzdevumam, iztaujā par noteiktu tematu vienu vai vairākus cilvēkus, pēc sarunas apkopo rezultātus un veido secinājumus.

Jautājumi – atbildes. Pedagoģs vai izglītojamie mutvārdos vai rakstiski uzdod jautājumus par noteiktu tematu un atbild uz tiem.

Katehētiskas pārrunas. Pārrunas, kuru laikā izglītojamie precizē un nostiprina esošās zināšanas.

Klausīšanās metode. Izglītojamie uzmanīgi klausās stāstījumu, individuāli pieraksta mācību uzdevumam atbilstošo informāciju (jautājumus, problēmas, viedokļus), stāstījuma beigās uzdod jautājumus (ja nepieciešams), un noslēgumā, atbilstoši mācību uzdevumam, sniedz atgriezenisko saiti vai ziņojumu.

Kolāža. Izglītojamie individuāli, pāros vai grupās veidots kompozicionāli vienots attēls, kurā izglītojamie atklāj savu priekšstatu par kādu pedagoģa dotu tematu, piemēram, veido kolāžu par sociālo vidi klasē, vērtējot savstarpējās attiecības. Kolāžas veidošanā var izmantot visdažādākos materiālus, metode ļauj izglītojamiem izmantot savas prasmes jaunākajās tehnoloģijās, savā darbā lietojot, piemēram, interneta resursus, digitālās kameras, kolāžas, izmantojot datoru vai viedtālruni, var veidot arī internetā.

Kooperatīvā mācīšanās (grupu darbs). Mācību metode, kuru īstenojot pedagoģs izveido izglītojamo grupas tādu uzdevumu vai projekta darbu veikšanai, kuros nepieciešama produktīva grupas dalībnieku sadarbība, t.i., uzdevuma rezultāti atkarīgi no katra grupas dalībnieka ieguldījuma kopējā darbā. Risinot uzdevumu, grupas dalībnieki pilnveido saskarsmes prasmes, mācās sadarboties un viens no otra. Pedagoģs organizē mācības un konsultē izglītojamos. Metodi var izmantot gan plaša informācijas klāsta apkopošanai, gan arī radošu uzdevumu izpildei, piem., komiksa veidošanai par noteiktu tēmu.

Krustvārdu mīklas. Viens no intelektuāli radošo didaktisko spēļu (projektēšanas spēles, burtu, skaitļu mīklas, anagrammas u.c.) veidiem, kas īpaši lietderīgs jēdzienu izpratnes nostiprināšanā.

Lomu spēles. Mācību metode, kurā pedagoģs piedāvā izglītojamiem mācību situācijas, ko iespējams atveidot lomās, aprakstu (rakstveidā vai mutvārdos). Izglītojamie iejūtas lomās atbilstoši mācību situācijā ietvertajam uzdevumam. Citi izglītojamie veic pedagoģa dotu uzdevumu – vēro, pieraksta, vērtē atbilstoši noteiktiem kritērijiem u.c., lai pēc situācijas izspēlēšanas izteiktu viedokli diskusijā.

Mācību ekskursija. Āra nodarbību forma, kas dod iespēju izglītojamiem dabiskos apstākļos iepazīt dažādas parādības un procesus; reālu notikumu vai darbības vietu apmeklējums, kas ļauj iegūt jaunu informāciju dabiskā vidē, padziļināt mācību satura izpratni, integrēt dažādos mācību priekšmetos gūtās zināšanas un prasmes un pilnveidot izglītojamo sociālās prasmes. Pirms

mācību ekskursijas izglītojamie saņem mācību uzdevumus, kuri individuāli vai grupās jāveic ekskursijas laikā. Pēc ekskursijas izglītojamie sagatavo pārskatu par paveikto un demonstrē to pārējiem, vai iesniedz skolotājam.

Pārrunas. Dialogiska mācību metode, kuru īstenojot runātājs (pedagogs vai izglītojamais) ar mērķtiecīgu un loģiski secīgu jautājumu palīdzību palīdz klausītājiem, kuriem ir vai pārrunu laikā būs iespēja iegūt priekšzināšanas, konstruēt jaunas atziņas.

Praktiskais darbs. Izglītojamais atbilstoši mācību uzdevumam veic mācību darbu, lietojot apgūtās zināšanas, prasmes un īstenojot savas radošās ieceres, strādājot individuāli vai grupā.

Prāta vētra. Mācību metode, kurā pedagogs uzdod jautājumu vai izvirza problēmu un izglītojamie īsi izsaka iespējamās atbildes, idejas, risinājumus u.c., uzmanīgi klausoties, papildinot, bet nekomentējot un nevērtējot citu teikto. Metodī ieteicams izmantot kā ieaicināšanas fāzes sastāvdaļu, lai aktualizētu esošās izglītojamo zināšanas un izpratni, sākot jaunu tēmu.

Projektu metode. Mācību metode, kuru īstenojot, izglītojamie individuāli vai darba grupās formulē idejas un jautājumus, iegūst informāciju, pēta un risina problēmas, apkopo darba rezultātus un iepazīstina ar tiem citus izglītojamos. Pedagogs palīdz izglītojamiem formulēt projekta mērķi, izveidot darba grupas un sniedz atbalstu projekta izveidē.

Situāciju analīze. Mācību metode, kurā pedagogs piedāvā izglītojamiem reālas vai izdomātas situācijas aprakstu (rakstiski vai mutiski), audio vai videoierakstu un uzdod jautājumus par šo situāciju. Izglītojamie pārrunā, analizē, pieraksta, secina un atbilstoši situācijas analīzes mērķim veido kopsavilkumus vai ieteikumus.

Situāciju izspēle. Mācību metode, kurā pedagogs piedāvā izglītojamiem reālas vai izdomātas problēmsituācijas aprakstu (rakstveidā vai mutvārdos). Izglītojamie meklē situācijas risinājumus, izspēlējot situāciju lomu spēlē (ja situācijas aprakstā skaidri definētas dalībnieku lomas) vai simulācijā (ja lomas situācijā ir nenoteiktas vai neviennozīmīgas). Metodī īstenojot, izglītojamie var veidot un izspēlēt iespējamās situācijas attīstības scenārijus, un saņemt atgriezenisko saiti no citiem izglītojamiem un pedagoga. Pedagogs var modelēt izspēlei izglītojamo dzīves pieredzei līdzīgas situācijas.

Spēle. Noteiktu darbību kopums vēlamā rezultāta sasniegšanai, kam piemīt sacensības pazīmes un kas ietver ne tikai prasmju un iemaņu mērķtiecīgu, noteikumiem atbilstošu izmantošanu, bet arī nejaušības elementus un brīvas interpretācijas, darbības un rīcības iespējas. Spēle veicina izziņas spēju, sadarbības prasmju un radošuma attīstību un veicina spriedzes samazināšanos.

SVID analīze. Ārējo (iespējas un draudi) un iekšējo (priekšrocības un trūkumi) ietekmes faktoru noteikšanas metode. Metode ļauj izvērtēt un prognozēt indivīda, grupas vai organizācijas un apkārtējās vides faktoru mijiedarbību.

12. KARJERAS IZGLĪTĪBAS ĪSTENOŠANAI IETEICAMIE METODISKIE UN INFORMATĪVIE RESURSI

Karjeras attīstības atbalsta īstenošanai ir pieejami dažādi metodiskie un informatīvie resursi: gan ieteicamā literatūra, gan palīgmateriāli (bukleti, infografikas, uzziņu materiāli u.tml.), gan audio un videomateriāli.

Ieteicamā literatūra

Amundsons N., (2016). Aktīvā iesaistīšanās. Esība un darbība karjeras konsultēšanā. izd. Rīga: VIAA. Pieejams: https://viaa.gov.lv/library/files/original/Amundsen_book_FINAL.pdf

Baldiņš A., Raževa A., (2001). Klases audzinātāja darbs skolēnu personības izpētē. Rīga: Pētergailis.

Daija Z., Panasina I., (2000). Veido savu karjeru pats! Grāmata patstāvīgai profesijas izvēlei. Rīga: Profesionālās karjeras izvēles centrs.

Darba pasaules un karjeras iespēju izpēte / Ieteikumi skolotājiem, klašu audzinātājiem projektu nedēļas vadīšanai 7.-9. klasēs, (2004). Rīga: PIAA. Pieejams: https://www.viaa.gov.lv/library/files/original/Darba_pasaules_un_karjeras_iespeju_izpete.pdf

Dektereva N., Dorofjeva S., Vagele A., Zavjalova G., (2008). Interesantas idejas klases audzinātājam. Rīga: RaKa.

Dektereva N., Dorofjeva S., Vagele A., Zavjalova G., (2008). Mūsdienīga skolēna portfolio. Rīga: RaKa.

Ertelts B.J., Šulcs V. Karjeras konsultēšanas kompetences, (2008). Rīga: VIAA. Pieejams: https://viaa.gov.lv/library/files/original/karjeras_konsult_kompetences_2008.pdf

EMKAMPT karjeras atbalsta glosārijs, (2013). Rīga. Pieejams: https://viaa.gov.lv/files/news/19710/glossary_web_emkapt.pdf

Hārtungs P., Savicks M. Mans karjeras stāsts. Autobiogrāfiska darba burtnīca sekmīgai dzīvei un karjerai. Rīga: VIAA. Pieejams: https://viaa.gov.lv/library/files/original/Savicka_darba_burnica.pdf

Iepazīsti sevi! Psiholoģiskie testi, (1997). Sast. F. Kvīna – Šica. Rīga: Zvaigzne ABC.

Kalme A., Kāds es esmu? Pašizziņas testi, (2008). Rīga: Zvaigzne ABC.

Karjeras atbalsta sistēma Latvijā, (2012). Rīga: VIAA. Pieejams: https://viaa.gov.lv/files/news/727/guidance_system_lv.pdf

Karjeras konsultēšanas metodes, (2009). Rīga: VIAA. Pieejams: https://viaa.gov.lv/files/news/727/karjeras_kons_metodes.pdf

Lemešonoka I., Kompetenču pieeja karjeras izglītībā skolā. Rokasgrāmata skolotājiem. Metodiskie materiāli, (2018). Rīga: Zvaigzne ABC.

Lemešonoka I., Vecāku atbalsts bērnam veiksmīgas karjeras veidošanā. Rokasgrāmata skolotājiem un vecākiem. Metodiskie materiāli, (2020). Rīga: Zvaigzne ABC.

Metodiskie materiāli klašu audzinātājiem. Rīga: PIAP aģentūra. Pieejams: https://viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/euroguidance_sadala/kipnis_metodiskie_materiali/

Karjeras attīstības atbalsts. Izglītība, konsultēšana, pakalpojumi, (2008). Rīga: VIAA. Pieejams: https://viaa.gov.lv/files/news/727/karjeras_attiistiibas_atbalsts_2008.pdf

Karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāna paraugs vispārējās vidējās izglītības iestādēm, (2019). Rīga: VIAA. Pieejams: https://viaa.gov.lv/library/files/original/KAA_pasakumu_plana_paraugs_visparejas_izglitibas_i_estadem.pdf

Karjeras izglītība skolā. Pieredze 2009, (2010). Rīga: VIAA. Pieejams: https://www.viaa.gov.lv/files/news/727/karjeras_izgliitiiba_skolaa_2010.pdf

Karjeras vadības prasmes mācību priekšmetu standartu saturā, (2016). Rīga: VIAA. Pieejams: https://viaa.gov.lv/library/files/original/38233_Karjeras_vadibas_buklets.pdf

Karjeras ziņas. Rīga: VIAA. Pieejams: https://viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/euroguidance_sadala/kad_zinu_izdevumi/

Korna E. Karjeras izglītība, (2011). Rīga: RaKa.

Mans bērns izvēlas karjeru. (2010). Rīga: VIAA. Pieejams: https://viaa.gov.lv/files/news/727/mans_berns_izvelas_karjeru_web.pdf

Pedagoga karjeras konsultanta profesijas standarts. Pieejams: <https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/ps0367.pdf>

Profesiju aprakstu katalogs. (2007). 1.sēj. Rīga: PKIVA. Pieejams: http://www.jsg.lv/wp-content/uploads/2009/02/profesiju_aprakstu_katalogs_A4.pdf

Rokasgrāmata pedagogiem karjeras konsultantiem individuālo karjeras konsultāciju īstenošanai vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs, (2020). Rīga: VIAA. Pieejams: https://viaa.gov.lv/library/files/original/Rokasgramata_IKK_istenosanai_2020.pdf

Stabiņš J., Pupinš M., (2008). Ieteikumi karjeras veidošanai. Mācību līdzeklis sociālajās zinātnēs. Rīga: RaKa.

Starptautiskā karjeras atbalsta metodikas rokasgrāmata darbam ar grupu, (2012). 2.izd. Rīga: VIAA. Pieejams: https://viaa.gov.lv/files/news/727/viaa_naviguide_interactive.pdf

Templers R., (2007). Veiksmīgas karjeras likumi. Rīga: Zvaigzne ABC.

100 metodikas karjeras attīstības atbalstam, (2019). Rīga: VIAA. Pieejams: https://viaa.gov.lv/library/files/original/78532_100_KAA_Metodikas.pdf

Palīgmateriāli

Infografika – Izvēlies izglītību Latvijā! Pieejams: https://viaa.gov.lv/library/files/original/73183_Izglitiba_LV_VIAA_infografika_v4_3.pdf

Infografika – Karjeras atbalsta sistēmas dalībnieki un to lomas. Pedagoga karjeras konsultanta sadarbības partneri. Pieejams: https://viaa.gov.lv/library/files/original/Karjeras_atbasta_sistemas_dalibnieki_un_to_lomas.pdf

Infografika – Karjeras orientēšanās karte. Pieejams: https://viaa.gov.lv/library/files/original/VIAA_karjeras_orientesanas_karte.pdf

Infografika – Tavs dzīves navigators. Karjeras vadības prasmes. Pieejams:
https://viaa.gov.lv/library/files/original/VIAA_karjeras_prasmes.pdf

Infografika – Vienlīdzīgas karjeras iespējas sievietēm un vīriešiem. Pieejams:
https://viaa.gov.lv/library/files/original/VIAA_infolapa_210x297mm_WEB.pdf

Infografika – Kā iepazīt uzņēmumu? Pieejams:
https://viaa.gov.lv/library/files/original/Ka_iepziit_uznemumu.pdf

Spēle – Iepazīsti profesijas! Sākumskolas skolēniem. VIAA. Pieejams:
https://viaa.gov.lv/library/files/original/92892_Spele_iepazisiti_profesijas.pdf

Infografikas – Mācību priekšmeti ir būtiska profesijas sastāvdaļa. Pieejams:

tehnoloģiju un zinātņu pamati:
https://viaa.gov.lv/library/files/original/eksaktie_prieksmeti_infogr.pdf

priekšmetu cikls “Cilvēks un sabiedrība”:
https://viaa.gov.lv/library/files/original/sabiedriba_infogr.pdf

mākslas priekšmeti: https://viaa.gov.lv/library/files/original/maksla_infogr.pdf

valodas: https://viaa.gov.lv/library/files/original/valodas_infogr.pdf

Origami kubs – Veido savu karjeru pats! Pieejams:
https://viaa.gov.lv/library/files/original/48455_VIAA_origami_labots_internetam.pdf

Lidmašīnas trafarets – Izpēti izglītības iespējas! Iepazīsti savu profesiju! Pieejams:
https://viaa.gov.lv/library/files/original/44368_VIAA_lidmasina_repro_labots_internetam.pdf

Braukt vai nebraukt? Tiešsaistē pieejami interaktīvi testi un anketas jauniešiem, drukājamas darba lapas pedagogiem, uzzina par mācībām, praksi un brīvprātīgo darbu Eiropā. Pieejams:
<http://brauktvainebraukt.lv/home>

Infografika – Ko es zinu par mobilitāti? Pieejams:
https://viaa.gov.lv/files/news/727/ko_es_zinu_par_mobilitati_final.pdf

Mācību metodiskais līdzeklis – Karjeras kompass. Pieejams:
https://viaa.gov.lv/library/files/original/karjeras_kompass_2016.pdf

Infografika – Tavas attīstības iespējas skolas laikā. Pieejams:
<https://viaa.gov.lv/library/files/original/Prasmes.pdf>

Infografika – Tālākās izglītības ceļi pēc 9. un 12. klases. Pieejams:
https://viaa.gov.lv/library/files/original/Izglitibas_celji_fdp.pdf

Infografika – Kā plānot karjeru? Pieejams:
https://www.viaa.gov.lv/files/news/732/infografika02_ka_planot_karjeru_150x297mm_screen.pdf

Infografika – Kas Tev jāuzzina par sevi, lai veiksmīgi plānotu karjeru? Pieejams:
https://www.viaa.gov.lv/files/news/732/infografika04_kas_tev_jaauzina_150x297mm_screen.pdf

Infografika – Kā iepazīt profesijas? Pieejams:

https://www.viaa.gov.lv/files/news/732/infografika01_ka_iepazit_profesiju_150x297mm_screen.pdf

Infografika – Kā izvēlēties piemērotāko izglītības iestādi? Pieejams:

https://www.viaa.gov.lv/files/news/732/infografika03_ka_izveleties_skolu_150x297mm_screen.pdf

Infografika – Latvijas izglītības sistēmas shēma. Pieejams:

http://www.niid.lv/sites/default/files/upload/rakst_blds/shemalv_Izglit_sist_aic_2018_corr.png

Ziņu portāla lsm.lv sadaļa – Jauniešu nodarbinātība. Pieejams:

<https://www.lsm.lv/temas/jaunieshu-nodarbinatiiba/>

Buklets – Progresīvās profesijas. Pieejams: <https://equal.sif.gov.lv/faili/buklets.pdf> 6

Karjeras nedēļa – ikgadēja tradīcija, kas turpinās pašvaldībās. Pieejams:

https://viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/karjeras_nedela/par_karjeras_nedelu/

Nacionālā izglītības iespēju datu bāze. Pieejams: <http://www.niid.lv/>

Profesiju pasaule. Pieejams: <http://www.profesijupasaule.lv/>

Audio un videomateriāli

Animācija – Vecāki virza meitu medicīnā + karjeras konsultantu komentāri. Pieejams:

https://www.youtube.com/watch?v=iDtvRVnTGaM&feature=emb_title

Animācija – Dēls vēlas iegūt profesiju + karjeras konsultantu komentāri. Pieejams:

<https://www.youtube.com/watch?v=DPZGzVYcKfE>

Animācija – Jaunieša saruna ar vecākiem + karjeras konsultantu komentāri. Pieejams:

https://www.youtube.com/watch?v=_kv-J2qEuO8

Karjeras nedēļas diskusija jauniešiem – Uzklausi, padomā un izlem pats! Pieejams:

<https://www.youtube.com/watch?v=csxpR1BPdGU>

Karjeras nedēļas diskusija vecākiem, pedagogiem, karjeras konsultantiem – Karjeras lēmums.

Kā virzīt? Kā runāt? Kā atbalstīt? Pieejams: <https://www.youtube.com/watch?v=SQiLyPrJEiw>

Tavai Karjerai – Tavas karjeras izvēles pamatsoļi. Pieejams: https://youtu.be/6a_ZzHIT6Oo

Tavai Karjerai - Kā veiksmīgi uzsākt studijas augstskolā? Pieejams: <https://youtu.be/-QDPqvJOfHA>

[QDPqvJOfHA](https://youtu.be/-QDPqvJOfHA)

Tavai Karjerai – Vecāki – bērna karjeras atbalstam. Pieejams:

https://www.youtube.com/watch?v=PNu-2bE1XCM&feature=emb_title

Tavai Karjerai – Kāpēc izvēlēties IT nozari? Pieejams:

https://www.youtube.com/watch?v=hKuS5YDqMzY&feature=emb_title

Tavai Karjerai – Ko nozīmē karjera IT nozarē? Pieejams: https://www.youtube.com/watch?v=e-qBTf4qapY&feature=emb_title

[qBTf4qapY&feature=emb_title](https://www.youtube.com/watch?v=e-qBTf4qapY&feature=emb_title)

Infografika palīdz saprast, kādas prasmes skolēni var apgūt kādā no priekšmetiem skolā, lai turpmāk tās būtu noderīgas, veidojot karjeru. Mācību priekšmeti, kuri palīdz apgūt prasmes.

Pieejams: https://www.youtube.com/watch?v=HAdeENyW5oc&feature=emb_title

Karjeras nedēļas 2019 spēle. Jauno profesiju parāde. Pieejams:

https://www.youtube.com/watch?v=7W28MupbO2o&feature=emb_title

Spēles noteikumus var lejupielādēt VIAA mājaslapas sadaļā Informatīvie materiāli.

www.viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/lat_karjeras_atbalsts/info_mater

Karjeras izvēles rīks – Karjeras lēmums – kā to pieņemt un kas Tev var palīdzēt? Uzklasi, padomā un izlem pats! Pieejams: <https://ki.viaa.gov.lv/>
Atrodi savu ceļu! Karjeras un izglītības iespējas būvniecības nozarē. (2008) DVD.
Atrodi savu ceļu! Karjeras un izglītības iespējas elektrotehnikas un elektronikas nozarē. (2007) DVD.
Atrodi savu ceļu! Karjeras un izglītības iespējas ķīmijas un farmācijas nozarē. (2008). DVD.
Atrodi savu ceļu! Karjeras un izglītības iespējas mašīnbūves un metālapstrādes nozarē. (2008) DVD.
Atrodi savu ceļu! Karjeras un izglītības iespējas meža nozarē. (2007) DVD.
RTU Karjeras centra filmas – Zaļais pipars. Pieejams:
Zaļais pipars 1 : https://www.youtube.com/watch?v=RyxQPre5pQI&feature=emb_title
Zaļais pipars2: <https://www.youtube.com/watch?v=OpvCOOzVQnU>
Zaļais pipars 3: https://www.youtube.com/watch?v=LVqC0FvyvU4&feature=emb_title
Zaļais pipars 4: https://www.youtube.com/watch?v=h6yh82XxKDw&feature=emb_title
Zaļais pipars 5: https://www.youtube.com/watch?v=OMTW5ABZku0&feature=emb_title
Izglītības iespējas Eiropā. Ceļvedis studiju izvēlei ārzemēs. (2009) DVD.
Mana karjera – manās rokās. Enerģētika. DVD.
Mana karjera – manās rokās. Autoceļu būvniecība. DVD

Programmu izveidoja pedagogs karjeras konsultants..... Līga Kovaļeva